

การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
The Development of School Environment in School Under Wipawadee Educational District,
the Secondary Educational Service Area Office 2

สุภัทรา เทียงหนู

นักศึกษาลัทธิศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

บทคัดย่อ การศึกษาวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือผู้บริหารจำนวน 42 คนและครูผู้สอนจำนวน 175 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ และการวิเคราะห์การเปรียบเทียบวิเคราะห์โดยการ ใช้สถิติ (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี LSD

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนตามลำดับ
2. การเปรียบเทียบการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เมื่อจำแนกข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีเพศอายุวุฒิการศึกษาเงินเดือนและตำแหน่งงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ .01 ส่วนที่มีระดับเงินเดือนแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

Abstract : The purpose of this research was to study the development service of environment inside the school under Wipavadee educational district, educational service area office Bangkok 2. The samples in the study were 42 executives, and 175 teachers. The instruments used to collect data were questionnaires, 5 point rating scale, the reliability of 0.99. The data were statistically analyzed including median standard deviation, percentage, and analysis comparison by using statistical analysis (t-test) and One-way analysis of variance (one way ANOVA) and LSD pairwise comparison method

The results showed that

1. The overall and individual aspects of the development service of environment inside the school under Wipavadee educational district, educational service area office Bangkok 2 are moderate and sorted by descending from high to low, i.e., environment outside the classroom, welcome to teaching the learning activities, and the environment within the classroom respectively.

2. In accordance with the comparison development service of environment inside the school under Wipavadee educational district, educational service area office Bangkok 2, it was found that when classifying the personal information including administrators and teachers who have the differences in gender, age, education, salary and job often give the different opinion toward the development service of environment inside the school under Wipavadee educational district at different levels of significance .01. On the contrary, it indicates that there is no difference in opinion toward the development service of environment inside the school under Wipavadee educational district, educational service area office Bangkok 2 for the sections with different salary levels.

Keywords : The Development of School Environment in School

บทนำ สังคมในปัจจุบันได้ให้ความสนใจในการจัดสภาพแวดล้อมมากขึ้น การปลูกฝังให้เด็กได้รู้จักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมนั้น เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จำเป็นต้องจัดการให้เกิดขึ้น โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีความสำคัญและมีบทบาทในการ สนับสนุนทั้งด้านการเรียนรู้และช่วยปลูกฝังคุณลักษณะทางด้านนิสัยที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียนในทุกด้าน ทั้งทางด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เต็มศักยภาพของผู้เรียน พัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะและมีคุณธรรมจริยธรรม สามารถประพฤติปฏิบัติตนให้อยู่ร่วมกันได้ในสังคมอย่างมีความสุข

การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียนโดยเฉพาะ สภาพแวดล้อมทางการศึกษา สมทรง อินสว่าง (2540: 88) ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ ที่ให้การศึกษ อบรม เปรียบเสมือนบ้านแห่งที่สองของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนจะต้องใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนวันละไม่ต่ำกว่า 6-7 ชั่วโมง เป็น เวลา 6-12 ปี ดังนั้น สภาพแวดล้อมในโรงเรียนจึงมีอิทธิพลต่อสุขภาพชีวิตของนักเรียนในทางที่ดีขึ้น ตรงกันข้ามถ้า สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนไม่ดี เท่ากับเป็นการบั่นทอนชีวิต จิตใจ ของนักเรียนไปด้วย อรุณี โคตรสมบัติ (2542 : 5-6) ได้แบ่งออกเป็น สภาพแวดล้อมในโรงเรียนออกเป็น 5 ด้าน คือ สภาพแวดล้อมขององค์กร สภาพแวดล้อม ด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมทางสังคม สภาพแวดล้อมทางการเงินและสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งใน สภาพแวดล้อมทั้ง 5 ด้าน โรงเรียนอาจมีการจัดและดำเนินการในด้านต่าง ๆ จำแนกแยกย่อยออกไปทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับ จุดมุ่งหมายของแต่ละโรงเรียน

บรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีของนักเรียน จะมีส่วนในการเสริมสร้างความคิดในจิตใจ และคุณธรรม ต่าง ๆ อันพึงประสงค์ การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ ย่อมทำให้ครูและ นักเรียนได้รับอิทธิพล อันจะเป็นประโยชน์ในการที่นักเรียนจะได้พัฒนาตนเองให้เต็มความรู้ ความสามารถและเต็มตาม ศักยภาพ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคลเป็นแนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเป้าหมาย เสริมสร้างพลังความสามารถของแต่ละบุคคล ที่มีอยู่ในตนเองให้เจริญเติบโตอย่างเต็มขีดความสามารถ ศักยภาพจะได้รับ การกระตุ้นและพัฒนาโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งบทบาทของครูเป็นผู้เอื้ออำนวย กระตุ้นการเรียนรู้และจัดการ เรียนรู้ตามสภาพและธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน (วิเชียร วงษ์ใหญ่. 2541 : 61)

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียนย่อมมีความสัมพันธ์กับการพัฒนานักเรียน โรงเรียนที่มีความสะอาด สงบร่มรื่น อาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพย์สินอื่น ๆ ของโรงเรียนที่มีการดูแลรักษา

อำนวยความสะดวก พอเพียงและอยู่ในสภาพใช้การที่ดี พร้อมทั้งจะให้ครูนักเรียนใช้ได้ตลอดเวลา ย่อมส่งผลให้ทุกคนที่อยู่ในโรงเรียน มีจิตใจแจ่มใส รักความสะอาดและความร่มรื่น นับว่าเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรที่จะเกิดขึ้นในตัวนักเรียน นับเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่งของโรงเรียนในการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้ดี

นอกจากโรงเรียนจะมีบทบาทในการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอันได้แก่ การจัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ที่มีไว้ฝึกกิจกรรมการเรียนการสอน มีห้องสมุดไว้เป็นแหล่งเรียนรู้มีพื้นที่สีเขียวและสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียงและอยู่ในสภาพใช้การได้ดี การบริการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของนักเรียนยังจำเป็นที่จะต้องจัดให้กับนักเรียนอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต2 เกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ และการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียน การสอน
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนก ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา เงินเดือน และสถานภาพตำแหน่งงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหาร และครู จากโรงเรียน 5 โรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร 5 คน รองผู้อำนวยการทั้ง 4 ฝ่ายจำนวน 20 คน, ครูหัวหน้าระดับชั้น จำนวน 30 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 40 คน รวมจำนวนผู้บริหาร 95 คน และครูปฏิบัติการสอน จำนวน 400 คน รวมจำนวนผู้บริหารและครูทั้งสิ้น 495 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร 42 คน และครูปฏิบัติการสอน 175 คน ในโรงเรียน สหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 รวมจำนวนผู้บริหารและครูทั้งสิ้น 217 คน ดำเนินการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน ในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง โดยแผนการสุ่ม ดังนี้ 2.1 มีโรงเรียนในสหวิทยาเขตวิภาวดี จำนวน 5 โรงเรียน สุ่มเหลือ 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนดอนเมืองจาตุรจินดา โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 1 โรงเรียนสีกัน (วัฒนารักษ์อุปถัมภ์) แต่ละโรงเรียนสุ่มตัวอย่าง แบบง่าย (Simple random sampling) มาตามสัดส่วนโดยวิธีการจับฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหา ที่ต้องการจะศึกษา แบ่งออกเป็น

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา เงินเดือน และ สถานภาพตำแหน่งงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ที่ผู้วิจัยพัฒนามาจากเกณฑ์ การประเมินมาตรฐาน มีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ ระดับการปฏิบัติมาก ที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มี 2 ด้านคือ ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และสภาพแวดล้อม ภายนอกห้องเรียน

แบบสอบถาม เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนามา จากเกณฑ์การประเมินมาตรฐานและมาตรฐานการประเมินของสมศ. (2550 : 25-26) เกี่ยวกับบรรยากาศการจัด การเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินค่า (Rating Scale)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้อง คำนวณและ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่ออธิบายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

3.1 วิเคราะห์หาค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสำหรับข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา เงินเดือน และสถานภาพตำแหน่งงาน กับการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติการสอนที่มีต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อม ภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที และทดสอบค่าเอฟ และทดสอบความแตกต่างของค่าความเฉลี่ยเป็น รายคู่ โดยใช้วิธี LSD เสนอเป็นตาราง พร้อมคำอธิบายประกอบ

สรุปผลการวิจัย

1. การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เมื่อจำแนกข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ผู้บริหารและครูปฏิบัติการสอนที่มี เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และ ตำแหน่งงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี แตกต่างกันที่ระดับ นัยสำคัญ .01 ส่วนที่มีระดับเงินเดือนแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผู้บริหารและครูปฏิบัติการสอนที่มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยา เขตวิภาวดี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีสภาพแวดล้อมภายนอกที่ดีมีบรรยากาศที่ร่มรื่น มีที่พักผ่อนเพียงพอต่อความต้องการของจำนวนนักเรียน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัยและ เอื้อต่อการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 4 มาตรา 24(5) ระบุให้สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม

สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ. 2545 : 13 – 15) ทำให้ครูและนักเรียนได้อิทธิพล อันจะเป็นประโยชน์ในการที่นักเรียนจะได้พัฒนาตนเองให้
เต็มศักยภาพ เต็มความรู้ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคลแต่ละบุคคลเป็นแนวคิดใหม่ในการจัดการศึกษา
เพื่อพัฒนาเป้าหมาย เสริมสร้างพลังความสามารถของแต่ละบุคคล ที่มีอยู่ในตนเองให้เจริญได้อย่างเต็มความสามารถ
ศักยภาพจะได้รับการกระตุ้นและพัฒนาโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งบทบาทของครูเป็นผู้เอื้ออำนวยกระตุ้นการเรียนรู้
และจัดการเรียนรู้ตามสภาพและธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียน (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2541 : 61) การพัฒนาสภาพแวดล้อม
ภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ ปานกลางเรียงลำดับคือ สภาพแวดล้อมภายนอก
ห้องเรียน บรรยากาศในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน และเมื่อพิจารณา
ในแต่ละด้านก็พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ในด้าน
สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ย่อมมีความสัมพันธ์กับการพัฒนา นักเรียน โรงเรียนที่มีความสะอาด สงบร่มรื่น อาคาร
สถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพย์สินอื่น ๆ ของโรงเรียนที่มีการดูแลรักษา อำนวยความสะดวก พอเพียงและอยู่ในสภาพ
ใช้การได้ดี พร้อมทั้งจะให้ครูและนักเรียนใช้ได้อย่างตลอดเวลา ย่อมส่งผลให้นักเรียนทุกคน ที่อยู่ในโรงเรียน มีจิตใจที่แจ่มใส
รักความสะอาด รักความร่มรื่น ถือว่าเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรที่จะเกิดขึ้นในตัวนักเรียน นับเป็น
บทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งของโรงเรียนยังจำเป็นที่จะต้องจัดให้กับนักเรียนอีกด้วย *ด้านสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน*
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากที่ทางโรงเรียนได้มีบริเวณที่กว้างและมีการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม
ภายนอกห้องเรียนตามบริเวณต่าง ๆ ได้ดี มีวัสดุอุปกรณ์ในการนั่งเล่นให้ผ่อนคลาย มีเครื่องออกกำลังกายที่เพียงพอ
มีป้ายบอกทางหรือป้ายนิเทศต่าง ๆ ที่สามารถแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับโจนส์ ไรยา เอ (1995 : 53)
ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมภายนอกหรือเหตุการณ์ที่เกิดภายนอกห้องเรียนได้แก่ อากาศร้อน เสียงดังรบกวน สนามกีฬา
ห้องสุขา ที่ตื้นน้ำ ที่จอดรถ ลานกิจกรรม ห้องสมุด ชุมนั่งเล่น อาคารเรียน โรงอาหาร มีผลต่อการเรียนทั้งด้านร่างกาย
และจิตใจความรู้สึกต่าง ๆ เช่นสิ่งที่เป็เหตุให้ผู้เรียนเกิดความกังวล ความเครียด ความเหนื่อยล้า มีผลต่อการเรียน ครูจึง
ต้องให้ความสำคัญต่อสภาพและเหตุการณ์ที่กำลังเกิดภายนอกห้องเรียนในขณะจัดการเรียนการสอน *ด้านบรรยากาศใน
การเรียนการสอน* โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่ครูผู้สอนมีความเอาใจใส่ในการเรียนของ
นักเรียนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และยังมีการส่งเสริม สนับสนุน ในการเรียนของนักเรียนตามแต่ศักยภาพของ
แต่ละบุคคลด้วย บรรยากาศการเรียนรู้อ การเรียนการสอนเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ประการขององค์ประกอบทั้ง 5 ของ
พื้นฐานทางการศึกษา (กนกรัตน์ นาคเหตุทัย. 2540 : 16) ได้แก่ปรัชญาทางการศึกษา การเรียนการสอน หลักสูตร
การวัดผล และการวิจัย การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน
โดยอาศัยผู้สอนเป็นตัวจักรสำคัญในการกระตุ้น ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนด
การเรียนการสอนจึงมีหน้าที่เสริมผู้เรียนให้เกิดพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ *ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้*
โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มีการจัดกิจกรรมตามวันสำคัญของทางวัฒนธรรมอยู่เป็นประจำ
จึงทำให้นักเรียนมักจะกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียน การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ตามที่โรงเรียนกำหนด หลักสูตรที่นำมาใช้ได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีความทันสมัย สอดคล้อง
กับงานวิจัยทางการศึกษา ทั้งในระดับนานาชาติ ระดับชาติและระดับชุมชน มีการนำเทคโนโลยี สื่อจากแหล่งเรียนรู้
ทั้งในห้องสมุดและชุมชน เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้มีกิจกรรมส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา มีกิจกรรมที่เน้น

ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมของตนกิจกรรมที่จัดเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการวัดประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการประเมินหลากหลาย มีการรวบรวมและนำข้อมูลการวัดประเมินผลมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และส่งเสริมการนิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูปฏิบัติการสอน ต่อพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เมื่อจำแนก ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา เงินเดือน และสถานภาพตำแหน่งงาน พบว่า ผู้บริหารและครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทางโรงเรียนได้มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนอยู่เป็นประจำ มีการส่งเสริมการเรียนรู้พร้อมทั้งเน้นการจัดกิจกรรมที่ทำให้ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการร่วมกันคิด กันทำ และได้มีส่วนร่วมกับทุก ๆ ภาคส่วนการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้สะอาด ร่มรื่น น่าอยู่ จะทำให้นักเรียนมีความสุขสมบูรณ์ สุขภาพจิตร่าเริงแจ่มใส และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Brown (1995 : 254) และสิ่งสำคัญที่ทำให้การพัฒนาสภาพแวดล้อมประสบผลสำเร็จอีกอย่างหนึ่งคือ การใช้หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยการมีส่วนร่วมจากบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนซึ่งร่วมกันวางแผน ร่วมกันคิด ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมกันรับผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร กระจังแดง (2543 : บทคัดย่อ) ในเรื่องการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาแนวการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ มีการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่ดีมาก ปัญหาอุปสรรคการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมถ้าเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจะทำให้งานโรงเรียนสำเร็จความวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับทองคุณ หงส์พันธุ์ (2540 : 35) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่ามีอิทธิพลต่อการพัฒนา ของผู้เรียน ทั้งทางร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์และจิตใจ เนื่องจากพฤติกรรมของคนจะปรับเปลี่ยนได้ในสภาพแวดล้อมอันเหมาะสม ดังนั้น สภาพแวดล้อมจึงมีผลต่อการเรียนรู้ ต่อพัฒนาการทางด้านสติปัญญา เป็นสิ่งจูงใจให้ผู้เรียนอยากเรียน มีผลต่อสุขภาพจิต ทำให้ผู้เรียนมีความสุข ร่าเริงสนุกสนาน ส่งเสริมพฤติกรรมอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เช่น ความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความมีวินัย ความรับผิดชอบ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ทำให้ผู้เรียนอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นและเรียนรู้อย่างมีความสุข ฉะนั้นสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนต่อการเรียนรู้ที่พร้อม ประสิทธิ์ธีรัตน์ (2533 : 8) ได้ให้ความคิดเห็นว่า สภาพแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญเรื่องหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงจนได้เรียนรู้ ตามหลักทฤษฎีด้านจิตวิทยาที่มีการศึกษาเรื่องพันธกรรมและสิ่งแวดล้อม นอกจากพันธกรรมที่ถูกถ่ายทอดมาทำให้มนุษย์มีความแตกต่าง ยังมีสิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา อาหาร สื่อ ฯลฯ ส่วนที่มีระดับเงินเดือนแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนสหวิทยาเขตวิภาวดี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการที่ผู้บริหารและครูปฏิบัติการสอนนั้นมีเงินเดือนที่มากหรือน้อยก็ไม่ส่งผลต่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมของทางโรงเรียน ในส่วนของเงินเดือนของแต่ละบุคคลก็ไม่ได้นำมาพัฒนาโรงเรียนแต่ การพัฒนาโรงเรียนนั้นได้มีงบประมาณมาจากทางกระทรวงศึกษาธิการซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการได้พัฒนาส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนมีมาตรฐานที่สูงขึ้นด้วยกระบวนการจัดการเรียนการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาส่งเสริมบรรยากาศสิ่งแวดล้อมโดยให้สถานศึกษาจัดบริเวณรอบ ๆ ให้เกิดความร่มรื่นเป็นระเบียบ สวยตา สวยใจ และจัดการศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะบรรยากาศสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการช่วยกระตุ้นสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน

ช่วยสร้างขวัญกำลังใจแก่นักเรียนให้เกิดความสบายใจ รู้จักคิด แก้ปัญหาได้เอง รวมทั้งการที่ได้อยู่ในโรงเรียนที่มีสภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและความรักในโรงเรียนในสถาบัน (พนัส หันนาคินทร์. 2534 : 6)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านอาคารสถานที่ ด้านโภชนาการของนักเรียน
2. ควรมีการศึกษาค้นคว้าการพัฒนาสภาพแวดล้อมรูปแบบของการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้
3. ควรมีการประเมินสถานที่ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนทุกปี เพื่อจะได้รวบรวม ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมและพัฒนาให้มีสภาพที่น่าอยู่ เหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียนเสมอไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกรัตน์ นาคเหตุทัย. (2540). สภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยพานิชยการ สังกัดกรมอาชีวศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา. ปริญญาโท กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทองคุณ หงส์พันธ์. (2540). สภาพแวดล้อมในโรงเรียน. ครูที่พูดไม่ได้. คู่มือการพัฒนาสถานศึกษาด้านอาคารสถานที่ ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. (2535). พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อมมูลฐานทางพฤติกรรมเพื่อการออกแบบและวางแผน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2541). กระบวนทัศน์ใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล. คู่มือพัฒนาโรงเรียน ด้านการเรียนรู้ เอกสารกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ อันดับ4 โครงการ ปฏิรูปกระบวนการเรียน การสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อรุณี โคตรสมบัติ. (2542). การศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษา เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ วิทยานิพนธ์ ค.ม. (อุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อรพัญญ์ ประสิทธิ์รัตน์.(2533). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.บางเขน.
- Jones, R. A.(1995). *The Child-School Interface Environment and Behavior*. Great Britain : Biddles Ltd, Guildford and king's Lynn.